Placemaking voor mens en natuur

over connectie maken in de openbare ruimte

HUNC

Human Urban Nature Connected

Een stad die verbindt

De ideale stad is een plek van verbinding. Een stad waar mensen connecties met elkaar vormen, waar ontmoeting vanzelfsprekend is en waar natuur en stedelijk leven met elkaar verweven zijn. Een verbonden stad nodigt uit tot interactie, stimuleert gezondheid en welzijn, en creëert ruimte voor spel, verwondering en co-creatie.

Bij HUNC geloven we dat de perfecte stad ontstaat door verbondenheid. Onze missie is steden te helpen bouwen aan betekenisvolle connecties: tussen mensen onderling, tussen mensen en natuur, en tussen bewoners en hun leefomgeving. Met onze stedelijke interventies en ontwerpen maken we ruimte voor sociale interactie, speelsheid en duurzaamheid.

We ontwerpen plekken waar bewoners zich betrokken voelen, waar kinderen kunnen spelen, waar biodiversiteit groeit en waar iedere gebruiker zich welkom weet. Daarbij doorbreken we vastgeroeste patronen, creëren we een frisse blik op het bestaande en bieden we ruimte voor gedeeld eigenaarschap. Zo stimuleren we placemaking in de breedste zin van het woord.
We streven naar steden die verbinden.

Een verbonden stad is...

levendig en gezond – ze bevordert welzijn en levenskwaliteit

inclusief – toegankelijk voor iedereen, met ruimte voor participatie

natuurinclusief – met groen dat integreert in het dagelijks leven

ecosysteemgericht – ontworpen in samenhang met natuurlijke netwerken

speels – uitnodigend tot ontdekking

creatief – ruimte voor initiatief en expressie

wijs – met slimme verbindingen tussen technologie en menselijkheid

samen door – een gedeelde ruimte die ontstaat samenwerking

Verbinding is essentieel voor een gezond en veerkrachtig stadsleven. Mensen zijn sociale wezens: we floreren in contact met anderen en in relatie tot onze omgeving. Stedelijke omgevingen die uitnodigen tot ontmoeting, nabijheid en interactie dragen bij aan ons mentale en fysieke welzijn. Ook de verbinding met natuur speelt hierin een sleutelrol. Groene plekken verlagen stress, stimuleren beweging en vergroten het gevoel van zingeving. Een stad die inzet op verbinding – tussen mensen, culturen, generaties en met de natuur – draagt bij aan meer geluk, gezondheid.

Placemaking is bij uitstek het middel om verbondenheid tastbaar te maken. Het zet de gebruiker centraal, betrekt bewoners actief bij het vormgeven van hun leefomgeving en vertaalt lokale verhalen, behoeften en waarden naar concrete plekken. Door placemaking ontstaan ruimtes die gedragen worden door de gemeenschap – plekken die uitnodigen tot ontmoeting, zorg voor elkaar en zorg voor de natuur. Het is een proces dat sociale cohesie, participatie en natuurverbondenheid verbindt in één ontwerpbenadering. Door placemaking als motor voor verbondenheid te gebruiken, bouwen we niet alleen aan een degelijke stad — maar aan een betekenisvolle stad. Een stad waarin mensen niet alleen wonen, maar leven.

Verbonden steden, verbonden mensen

Waarom steden ons sterker, gezonder en gelukkiger maken

Mensen zijn sociale wezens. We floreren niet in afzondering, maar in verbinding. Of het nu gaat om een goed gesprek met een buur, het spelen van kinderen op een plein, of het samen maken van plannen voor een groener buurtpark — onze kwaliteit van leven groeit als we verbonden zijn met anderen. En nergens gebeurt dat zo intens als in de stad.

In goed ontworpen steden worden deze verbindingen niet aan het toeval overgelaten. Ze worden gevoed, uitgedaagd, gekoesterd. De stad biedt een podium waar we kunnen ontmoeten, delen, creëren en spelen. Een plek waar relaties ontstaan – tussen mensen onderling, en tussen mensen en hun omgeving.

1 Sociale verbondenheid
Een stad is meer dan stenen en straten. Het is een levend netwerk van mensen. In compacte, levendige buurten worden ontmoetingen vanzelfsprekend. Pleinen, stoepen, markten, speeltuinen en stadsparken zijn de plekken waar blikken kruisen en gesprekken beginnen. Een slimme inrichting van de openbare ruimte bevordert sociale interactie – en die interactie is een fundament voor vertrouwen, samenwerking en gemeenschapszin.

2 Natuurconnectie
Juist in een stedelijke context is de inbedding van natuur essentieel. Natuur maakt ons kalmer, gezonder en meer verbonden – met onszelf én met elkaar. Stadsnatuur werkt als een sociale katalysator: van gezamenlijke moestuinen tot groene binnentuinen waar buren elkaar leren kennen. Maar ook een persoonlijke connectie met natuur, in bijvoorbeeld stadsparken, zorgt voor een sterkere gezondheid.

3 Inclusieve steden
Verbinding kan alleen bestaan als iedereen mee mag doen. Toegankelijke, inclusieve steden zorgen ervoor dat mensen met verschillende achtergronden, leeftijden en vaardigheden volwaardig kunnen deelnemen aan het leven in de stad. Dat betekent drempelloze ruimtes, meertalige informatie, veilige routes voor iedereen, maar ook sociale ruimte om gehoord te worden en mee te doen. Inclusiviteit is een voorwaarde voor echte verbondenheid.

4 Speelse interacties
Verbinding ontstaat ook uit plezier. Uit verwondering. Uit het onverwachte. Een speelse stad verrast en nodigt uit. Interactieve installaties, kleurrijke straatkunst, zitelementen die aanzetten tot beweging of spel – ze maken ruimte voor nieuwe ontmoetingen en doorbreken dagelijkse patronen. Speels design maakt de stad niet alleen leuker, maar ook socialer.

5 Gezondheid en welzijn
Fysieke en mentale gezondheid bloeien op waar mensen in beweging zijn, waar ze zich veilig voelen, gehoord worden en toegang hebben tot groene plekken. Steden die gezondheid centraal stellen creëren ruimte voor wandelen en fietsen, een goede luchtkwaliteit, rustplekken en stilte, maar ook voor een gevoel van gemeenschappelijkheid. Verbondenheid met anderen is een bewezen buffer tegen stress, angst en eenzaamheid.

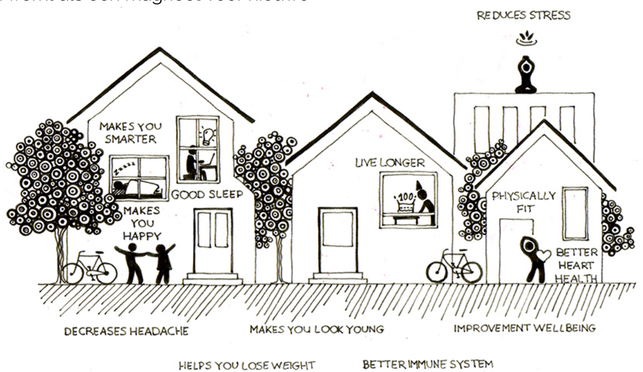
6 Ecosysteemdenken in de stad
Een stad is een sociaal én ecologisch systeem. Door infrastructuur, natuur, water, economie en menselijk gedrag in samenhang te ontwerpen, ontstaat een robuust stedelijk ecosysteem dat de onderlinge afhankelijkheden versterkt. Zo'n stad denkt circulair, integreert natuurlijke processen, en bevordert een duurzame interactie tussen mens en milieu.

7 Participatieve stedenbouw (placemaking)
Verbinding tussen mensen groeit als ze samen kunnen bouwen aan hun leefomgeving. Participatie betekent niet alleen meepraten, maar ook meedoen. Van buurtmoestuinen tot co-creatiesessies voor herinrichting van pleinen – steden die placemaking omarmen, geven hun inwoners eigenaarschap. Dat versterkt betrokkenheid én het gevoel van verbondenheid met de plek.

8 Duurzaam materiaalgebruik
Verbinding met de stad betekent ook zorg dragen voor haar toekomst. Duurzaam materiaalgebruik – zoals de inzet van hergebruikt plastic of lokaal geproduceerde elementen – verbindt mensen met het grotere verhaal van circulariteit en verantwoordelijkheid. Zo dragen we samen bij aan een leefbare stad voor de volgende generaties.

9 Stedelijke vitaliteit
Een vitale stad bruist. Van cultuur, van economie, van diversiteit. Deze vitaliteit trekt mensen aan, bindt talent en geeft ruimte voor creativiteit en innovatie. Stedelijke dynamiek werkt als een magneet voor nieuwe verbindingen – persoonlijk, professioneel, creatief.

De kracht van de stad zit in haar vermogen om mensen te verbinden. Niet alleen met elkaar, maar ook met de natuur, met hun eigen welzijn, met ideeën en met de toekomst. Als we steden ontwerpen die deze verbindingen actief versterken, bouwen we niet alleen aan een betere stedelijke omgeving — we bouwen aan een betere samenleving.

Participatie

De waarde van buurtparticipatie – bouwen aan verbondenheid en betekenisvolle plekken

Wanneer bewoners vanaf het begin betrokken zijn bij het vormgeven van hun leefomgeving, ontstaat er meer dan alleen een fysieke plek: er ontstaat verbondenheid. Buurtparticipatie maakt de weg vrij voor ontmoetingen, gedeeld eigenaarschap en plekken waar mensen zich écht thuis voelen. Niet omdat het hen is opgelegd, maar omdat het samen tot stand is gekomen.

In participatieve trajecten komen de verhalen, gewoontes en behoeften van bewoners naar boven. Dat levert inzichten op die niet in standaard stedenbouwkundige modellen passen. Een zitplek in de schaduw, een plek waar kinderen hun fantasie de vrije loop kunnen laten, of een groene hoek waar buren spontaan samenkomen met een kop koffie. Zulke wensen zijn vaak klein, maar raken aan iets fundamenteels: het gevoel gezien en gehoord te worden.

Wanneer kinderen, jongeren en volwassenen samen nadenken over hun omgeving, ontstaat er ruimte voor creativiteit en samenspel. Participatie geeft iedereen een rol, ongeacht leeftijd, achtergrond of fysieke mogelijkheden. Door dat brede palet aan stemmen en ervaringen ontstaan ontwerpen die uniek zijn, specifiek voor die plek, dat moment, die gemeenschap. Geen generiek ontwerp dat overal kan landen, maar een plek met karakter en betekenis.

De sociale waarde van zo'n proces is minstens zo groot als het eindresultaat. Het samen ontwerpen en bouwen versterkt het onderlinge contact in de buurt. Mensen leren elkaar kennen, vinden gezamenlijke interesses en bouwen vertrouwen op. Dat zie je terug in het gebruik van de plek: het wordt een omgeving die uitnodigt tot ontmoeting, tot spel, tot rust – en waar bewoners zorg voor willen dragen, juist omdat ze er zelf aan hebben bijgedragen. Ook in praktische zin levert dit proces meer op. Ontwerpen worden veerkrachtiger en flexibeler, omdat ze vanaf het begin zijn meegebogen met de realiteit van het dagelijks gebruik. Of het nu gaat om mobiel groen, zitplekken die verplaatst kunnen worden, of speelaanleidingen die met weinig middelen veel verbeelding oproepen – participatie maakt ontwerpen robuust, relevant en toekomstbestendig. Buurtparticipatie gaat dus niet alleen over inspraak. Het is een manier van werken die bijdraagt aan sterke buurten, verbonden mensen en levendige, gedragen plekken. Plekken die bruisen van betekenis – omdat ze samen zijn gemaakt.

Plein verbindingen

– zijn levendige ontmoetingsplekken
Goede pleinen vormen het kloppend hart van de stad. Ze nodigen uit tot ontmoeting, spontane gesprekken en het delen van ervaringen. Mensen voelen zich er op hun gemak.

– nodigen uit tot interactie
Iedereen doet ertoe in de openbare ruimte. Dat vraagt om pleinen die inclusief ontworpen zijn: toegankelijk, herkenbaar en zonder drempels – letterlijk en figuurlijk.

– maken stedelijke natuur tastbaar en beleefbaar
Pleinen zijn bij uitstek plekken waar we kunnen ervaren wat natuur voor ons betekent. Door klimaatverandering nemen periodes van hittestress toe. Vooral stenige pleinen warmen sterk op. Daarom is het essentieel om op of rondom pleinen bomen en/of groensculpturen te plaatsen. Deze groene elementen zorgen voor schaduw en verkoeling en maken van het plein een leefbare, klimaatbestendige plek in de stad.

– stimuleren sociale dynamiek
Een verbonden plein leeft. Niet alleen door evenementen, maar ook door informele activiteiten. Dit zijn ruimtes waar mensen zich mede-eigenaar van voelen en waar gemeenschapsgevoel kan groeien.

– maken deel uit van een ecosysteem
Een plein is geen losstaand object, maar een schakel in het stedelijk netwerk. De kracht van een plein ligt in hoe het zich verhoudt tot zijn omgeving – tot het straatleven, de woningen, het groen, de routes.

– verbinden sectoren en belangen
De beste pleinen ontstaan in samenwerking. Niet alleen tussen ontwerpers, beheerders en beleidsmakers, maar ook met bewoners, ondernemers en natuurexperts. Door sectoren te verweven en kennis te delen ontstaat publieke ruimte die echt betekenisvol is – voor nu én de toekomst.

– zijn aanpasbaar en uitnodigend voor eigen initiatief
Pleinen zijn de collectieve buitenkamers van de stad. Ze bieden ruimte voor initiatief: of je nu als tiener een dans wil instuderen, als kleinbehuist persoon een verjaardag viert, of een demonstratie organiseert. Dit vraagt om een flexibel ontwerp dat uitnodigt tot eigenaarschap.

– hebben een actieve en speelse uitstraling
Een stad is altijd in beweging. De dynamiek van de stad is te herkennen op een goed plein. Om deze dynamiek ruimte te geven, moeten pleinen speels zijn.

– zijn stevig verankerd in het dagelijks leven
Een verbonden plein heeft een 'actieve rand': cafés, winkels of een bibliotheek zorgen voor reuring en sociale controle. Ook moet het plein zelf schoon, veilig en goed onderhouden zijn. Alleen dan kunnen mensen zich er prettig en vrij bewegen. Schaal, zichtlijnen en materiaalgebruik dragen bij aan het gevoel van veiligheid en vertrouwen.

– hebben een eigen karakter en vertellen een verhaal
Net als steden hebben pleinen een identiteit. Ze vertellen het verhaal van een plek – historisch of toekomstgericht – en bieden inspiratie voor nieuwe verbindingen.

Giant Flying Grass Carpet

locatie: Schouwburgplein Rotterdam
team: HUNC & Studio ID Eddy
opdrachtgever: Gemeente Rotterdam
in samenwerking met: Vereniging Verenigd Schouwburgplein

De kunst van een goed pleinontwerp zit hem in het creëren van een menselijke schaal en ruimte voor verschillende groepen, van jong tot oud, arm en rijk en van hier en daar. Er moet plek zijn voor activiteiten, zowel georganiseerd als spontaan.
Bij het Schouwburgplein hebben we daar bovenop een huiselijke herkenbaarheid en een vrolijke zachtheid toegevoegd door een ontwerp te maken dat een patchwork van tapijten is. In elk van de tapijten zit een verwijzing naar een Iconisch Rotterdams gebouw verwerkt.

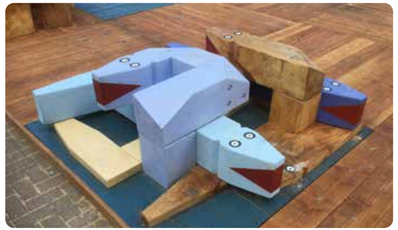

HUNC

HUNC

Bleiland

locatie: Plein 40-45 Amsterdam
team: HUNC, bewoners, NINOK
opdrachtgever: gemeente Amsterdam

(modulair, verplaatsbaar, lokaal, co-creatie, placetesting)

Bleiland is een tijdelijke, modulaire speelaanleiding op Plein '40-'45 in Amsterdam, ontworpen in nauwe samenwerking met buurtbewoners en gebaseerd op hun wensen. Kinderen kunnen er vrij spelen terwijl ouders samenkomen aan picknicktafels. Het geheel bestaat uit verplaatsbare vlonders – ideaal voor placetesting en het tijdelijk activeren van publieke ruimte. Bleiland is gemaakt van lokaal gekapt hout en milieuvriendelijke materialen. Het project toont hoe co-creatie, duurzaamheid en tactical urbanism samenkomen in een plek die makkelijk aanpasbaar en herbruikbaar is.

Tante LoeKoe

(verplaatsbaar, tijdelijk, eyecatcher, speelaanleiding, ontmoeting)

Tante LoeKoe is een 130 m^2 grote, platgeslagen koe die dient als tijdelijke ontmoetingsplek, speelaanleiding en zacht stadsmeubilair in één. De knuffelbare sculptuur werkte jarenlang als publieksmagneet op grote stedelijke pleinen in Rotterdam en Amsterdam. Met haar opvallende vorm en aaibare karakter nodigt ze jong en oud uit tot spelen, rusten, ontmoeten of even klimmen en vanaf te glijden. Als mobiele eyecatcher draagt Tante LoeKoe bij aan placemaking én place-testing op plekken die tijdelijk extra reuring nodig hebben.

Pleinvrees

Mijn beeld bij het woord plein is van een plek waar het stedelijke leven om heen draait. Waar gezellig keuvelende oude mannetjes op een bankje zitten. Petje op, de kromme benen iets uit elkaar en een wandelstok ertussen. Er worden sterke verhalen uitgewisseld, gelachen en nog steeds ondeugend rond gekeken. Kinderen spelen tikkertje en rennen rond. In een hoek staan hangjongeren nonchalant stoer te wezen. Een verliefd stelletje staat innig bij de fontein met alleen oog voor elkaar. Buurvrouwen komen elkaar midden op het plein tegen, stoppen en wisselen de laatste weetjes met elkaar uit. In mijn verbeelding is het een plek van spontane ontmoetingen, van kijken en gezien worden. Het is er ook altijd mooi weer. Want ik zie zo'n plein voor me in een Zuid Europees land. Denk ik aan een Nederlands plein dan denk ik aan een lege, grijze, stenige vlakte.

pleinmensen

Waarom hebben Nederlandse pleinen niet dezelfde stedelijke rol als de Zuid Europese. Waar komt dat door en zouden we Nederlandse pleinen eveneens een zuidelijk joie de vivre kunnen geven.
Altijd gedacht dat het een klimaat dingetje was. Als het weer hier net zo heerlijk zou zijn, dan zouden we ook zulke levendige pleinen hebben. Toch als hier het kwik boven de 20 graden reikt en iedereen meteen te voorschijn komt, dan lopen de straten vol, puilen de terrassen uit, maar blijven de pleinen leeg. Waar komt dit verschil door? Is het cultureel bepaald? Zijn Noorderlingen geen pleinmensen? Of hebben pleinen een andere functie in de beleving van mensen. Of worden pleinen hier op een zo'n andere manier ontworpen dat ze ook anders gebruikt worden?

Lege vlaktes

In Nederland hebben pleinen een andere functie. In plaats van plekken waar het volk samenkomt zijn het praktische ruimtes. Het zijn leegtes in de stad waar de markt en de kermis gehouden kan worden. Nederlandse pleinen zijn leger dan Zuid-Europese. Maar mensen houden niet van lege vlaktes. Dat komt door een nog prehistorisch overblijfsel in onze hersenen. Op een lege vlakte voelen we ons onbeschut; we zouden besprongen kunnen worden en er is geen plek om dek king te zoeken. Intuïtief vinden we het niet prettig om over een leeg plein te lopen, laat staan er gezellig te gaan zitten en spontaan een praatje met iemand aan te knopen.

Volksaard

Pragmatisme zit in onze volksaard. Een Nederlands plein is no-nonsense, zonder franjes.
Dat maakt dat Nederlanders zich niet emotioneel verbonden voelen met een plein. Zuid-Europese pleinen daarentegen zorgen wel voor die verbinding omdat de gezamenlijke geschiedenis er wordt herdacht. Op menig plein staat een standbeeld van een vroegere held. Een heroïsch figuur waarvan iedereen weet wat voor heldendaden die heeft verricht. In Nederland staat ook wel eens een bronzen paard met ruiter op een plein te pronken. Maar ik durf te wedden dat 99% van de Nederlanders, mijzelf incluis, geen flauw idee heeft wie er afgebeeld wordt. In Zuid Europa zijn pleinen ook plekken voor traditionele feesten. Feesten die alleen in die stad of regio gehouden worden. Hierdoor krijgt de plek eveneens een diepere betekenis voor de bevolking.

Oude mannetjes

Pragmatisme is goed. Problemen worden opgelost, zaken verlopen soepel en het gaat verspilling tegen. Maar pragmatisme heeft ook een tegenhanger nodig. Want het leven is niet compleet zonder gevoel, aandacht en een vleugje romantiek. Zo is het ook met pleinen. Nu zijn te veel Nederlandse pleinen leeg en gaten in het stedelijke bestaan. Je krijgt er acuut pleinvrees. Voor deze pleinen is er een bindende identiteit nodig. Een vormgeving die een beschut gevoel geeft en die uitnodigt om er te verblijven.

Er zijn een aantal pleinen in Nederland die een stap zetten in de goede richting. Dit zijn de pleinen met terrasjes. Alleen is het verblijven op deze pleinen gekoppeld aan een commerciële activiteit, het nuttigen van een hapje en drankje. Ze zijn nog niet uitnodigend voor iedereen.

Dat zouden ze wel moeten worden. Want zodra het zonnetje schijnt, wil ik dat er op Nederlandse pleinen ondeugende mannetjes zitten, die elkaar aanstoten en opscheppend sterke verhalen vertellen.

Sociale winkelcentra

- zorgen ervoor dat de ondernemers een gezonde omzet kunnen draaien.
De uitstraling van een winkelcentrum heeft een invloed op het koopgedrag van de klanten. Leegstand in een winkelstraat heeft bijvoorbeeld een negatief effect op de omzet van de overgebleven ondernemers.

- zijn ook uitnodigend voor iedereen die geen aankopen wil doen.
De openbare ruimte is er voor iedereen, ook in winkelcentra. Zonder geld uit te geven moet je je er welkom voelen.

- Het is een plek om elkaar te ontmoeten en te flaneren.
Voor veel mensen is het winkelcentrum de plek om anderen tegen te komen, om een praatje te maken en naar mensen te kijken. Een openbare ruimte is goed als je er prettig kan lopen en er fijne zitjes zijn. Het is belangrijk de juiste plek uit te zoeken voor de zitplekken. Niet te veel in de loop, maar wel met zicht op flanerende voorbijgangers.

- De kwaliteit van de ruimte is ook goed op momenten dat winkels gesloten zijn.
Zeker omdat er steeds meer mensen in de binnenstad willen wonen, wordt de openbare ruimte ook gebruikt buiten de winkeltijden om. Het is niet fijn thuiskomen of uitgaan als de openbare ruimte gekaderd is met grijze rolluiken en schaars wordt verlicht.

- hebben de basis op orde
Ze zien er verzorgd en schoon uit. Er is een goede verlichting en een duidelijk aangegeven bewegwijzering. Ze zijn goed bereikbaar; met de fiets, openbaar vervoer en de auto. Bij voorkeur zijn er gratis parkeerplekken. Bezoekers kunnen er naar het toilet. Met een volle blaas winkelt niemand lekker. De straten zijn niet te breed. Bij te brede straten voelen mensen zich er verloren. Ze zijn ook niet te smal zodat er geen goede doorstroom is

tips and tricks

Bij 80% van alle aankopen heeft de vrouw de doorslaggevende stem. Het is van belang om het winkelgebied vooral aantrekkelijk te maken voor vrouwen.

De elementen die je hiervoor kunt inzetten zijn:
- toepassen van zachte kleuren
- grijze tinten minimaliseren
- vergroening
- vriendelijk ogende bankjes
- goede verlichting
- openbaar toilet waar ook kinderen verschoond kunnen worden

Carpet loper

locatie: Korte Hoogstraat, Rotterdam
team: HUNC & Studio ID Eddy
opdrachtgever: gemeente Rotterdam

Ondanks een goed en interessant winkelaanbod had deze straat problemen met het aantrekken van genoeg klanten door concurrentie van de hoofdwinkelstraat en een obstakel aan het begin van de straat. Daarnaast heeft het een hard modern uiterlijk dat er niet uitnodigend uitziet. The Flying Grass Carpet loper zorgt ervoor dat het publiek geattendeerd wordt op deze gevarieerde winkelstraat en verleidt ze om de straat in te lopen.

foreest winkelcentrum

Winkelcentrum Foreest

locatie: Foreestplein Delft
team: HUNC
opdrachtegever: gemeente Delft

Het Foreestplein en het winkelgebied De Foreest hebben een opknapbeurt nodig. De gemeente Delft heeft er voor gekozen om met een tijdelijk ontwerp van HUNC te onderzoeken wat de beste manier is om het gebied te activeren. Deze manier van testen, proberen en leren wordt tactical urbanism genoemd. Samen met de ondernemers in het gebied is gekozen voor dit stippenontwerp. Het project is gebaseerd op bewoners- en ondernemersparticipatie.

HUNC

HUNC

Silvery delights

locatie: Aert van Nesstraat, Rotterdam
team: HUNC
opdrachtgever: Mothership, SKVR

Om de plint aantrekkelijker te maken, heeft HUNC Silvery Delights geplaatst in het entreegebied van de Rotterdam bldg. Deze objecten doorbraken het sombere beeld van de entree, waren uitnodigend om op te zitten en een leuke, speelse uitdaging voor kinderen.

Winkelcentrum Leyweg in Den Haag staat op een kantelpunt. Toenemende leegstand en een beginnende vervallen uitstraling. Het is nodig om de negatieve tendens te doorbreken. Tegelijkertijd is het een winkelcentrum met potentie. Wij hebben geanalyseerd waar de sterke punten liggen en waarin deze verder ontwikkeld moeten worden om voor een positieve kentering te zorgen. Daarnaast hebben we in kaart gebracht waar nu nog onbenutte kansen liggen. Deze analyse biedt alle aanknopingspunten om te beginnen met een frisse identiteit voor de Leyweg.

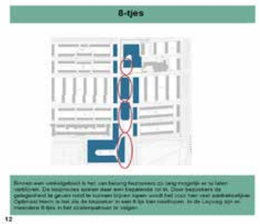
Studie Leyweg

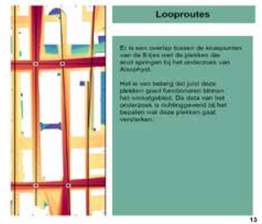
Locatie: Leijweg Den Haag
Team: HUNC & MOVE urban architecture

Meiden, geef ze de ruimte

Nadine Roos & Nikki Daniëls

Wie kent het beeld niet? Een groepje meisjes speelt buiten. Ze kletsen en hebben de grootste lol om elkaars grapjes. Er komt een paar jongens van dezelfde leeftijd aan. Lekker uitbundig dollend proberen ze elkaar onderuit te halen. De jongens zijn totaal niet geinteresseerd in de meiden. De meiden niet in de jongens. Toch zie je de meiden een stukje inschikken. De jongens zijn wild bezig; wat als ze tegen hen opbotsen? De jongens eisen onbewust hun ruimte op. Uiteindelijk zoeken de meiden hun heil ergens anders. Er is geen ruzie geweest, eigenlijk is er niks gebeurd, maar toch gaan de meiden de jongens uit de weg.

Ruimte voor meiden

Omdat de dynamiek tussen meiden en jongens verschilt, krijgen meiden vaak niet op gelijkwaardige wijze de ruimte. Buitenspelen is voor alle kinderen belangrijk, maar meiden missen speelplekken die voldoen aan hun behoeften. In dit artikel bespreken we de oorzaak hiervan, hoe speelplekken verbeterd kunnen worden en of meiden een eigen plek nodig hebben. We begrijpen dat niet alle jongens hetzelfde zijn, en ook meiden verschillen natuurlijk van elkaar. Toch gaan we voor dit artikel bewust uit van de stereotypen, simpelweg omdat we vanuit een praktische oogpunt moeten uitgaan van de gemiddelden én omdat deze aansluiten bij wat we waarnemen. We zien dat meisjes anders buitenspelen en kansen missen. We vinden dat hierop ingespeeld moet worden.

klein en groot

Jonge kinderen spelen anders dan oudere. De ukkies balanceren dapper aan de hand van papa of mama over een randje. De oudere kinderen maken er een flinke sprong overheen en rennen naar het klimrek. We zien een fysieke ontwikkeling, maar ook een sociale. Peuters spelen voornamelijk op zichzelf. Vaak naast elkaar, maar elk verdiept in het stapelen van hun eigen blokken. Later wordt spelen meer associatief. Ze spelen dan samen, maar vertellen elkaar niet wat de bedoeling is. Pas later, wanneer kinderen coöperatief leren spelen, gaan ze zich samen organiseren en geven elkaar rollen om te spelen. De een speelt de boef en de ander de politieagent. Bijzonder is dat alle kinderen deze sociale ontwikkeling doormaken, maar dat er tussen jongens en meisjes een verschil zit in tempo.

Ontwikkelingsverschillen

Peutermeisjes spelen eerder sociaal en gestructureerd dan de dan nog solitaire jongens. Tussen vier en vijf jaar gebeurt er iets interessants. De jongens halen de meisjes in qua associatief spel, maar de meiden lopen tegelijkertijd weer voor op het coöperatieve spel. In de leeftijdstijdgroep 5-6 halen de jongens de meiden weer in met hun coöperatieve spelgedrag en lopen de meisjes voor op sociale interactie. Op het sociale vlak blijven de meiden in hun hele ontwikkeling voorlopen. Dit verschil in spelontwikkeling is duidelijk zichtbaar op speelplekken. Het laat ook zien waarom jongens en meisjes elkaar minder goed vinden tijdens het buitenspelen; ze zijn met totaal andere dingen bezig.

Ongelijkheid

Door de stad heen zie je voetbalveldjes, basketbalveldjes en skateparken. Typische 'jongensplekken', waar je geen meisjes zult vinden. Nergens krijgen de meiden evenveel aandacht. Tijdens het inrichten van speelplekken wordt wel rekening gehouden met leeftijdsverschillen, maar verschillen in behoeften tussen jongens en meisjes worden uit het oog verloren. De oorzaken? Jongens zijn veelal uitbundiger in hun spel en kunnen overlast veroorzaken als ze zich vervelen. De rustigere meiden worden daardoor onbedoeld vergeten. Daarbij zijn de meeste stedelijke ontwerpers mannen, die ontwerpen vanuit hun eigen perspectief. Het is niet verwonderlijk dat zij zich laten inspireren door wat ze zelf als jochie leuk hadden gevonden. Ze hebben een blinde vlek voor de wensen van meisjes. En dus blijven de meisjes weg.

een eigen plek

Buitenspelen is ontzettend belangrijk voor alle kinderen. Spelend leren is cruciaal voor hun ontwikkeling en lol maken moet dan ook een recht zijn voor ieder kind. Het is daarom belangrijk dat meiden net zoveel plezier kunnen maken als jongens. Ze hebben hier eigen plekken voor nodig. Plekken waar ze samen met vriendinnen kunnen zijn en de jongens hen niet wegjagen. Een plek om met elkaar te kletsen, maar ook met interessante fysieke bezigheden. En meiden zijn gevoelig voor sfeer. De plek moet er sfeervol uitzien met vrolijke kleuren en een goede verlichting.

We mogen meisjes niet over het hoofd blijven zien. Momenteel is er nog te weinig studie gedaan en vooral in de praktijk is er amper getest met plekken speciaal voor meisjes. Er ligt hier nog een geheel onontgonnen gebied om te veroveren.

References:

L. KALLE, thesis: `Wat heb ik aan een voetbalveld?! Ik ben een meisje!´ (2011)

E. VAN SUCHTELEN, De meisjes vervelen zich, Trouw, (18 april 2012)

A. VAN STEIJN, Vrouwen en kinderen laatst? Pleidooi voor een gender-specifiek beleid bij de inrichting van de openbare ruimte.

S.BARBU, G. CABANES, G. LE MANER-IDRISSI, Boys and Girls on the Playground: Sex Differences in Social Development Are Not Stable across Early Childhood, PloS One (2011)

Meisjes speeltuin

locatie: Agniesebuurt Rotterdam
opdrachgever: gemeente Rotterdam en Havensteder
team: HUNC & Eric Douma landschapsarchitectuur

(participatie, inclusie, natuur, rust, milieuvriendelijk)

Deze beschutte meisjesspeeltuin in de Rotterdamse Agniesebuurt ontstond uit een bewonersinitiatief en geeft ruimte aan rustig spel. In samenwerking met buurtkinderen en ouders is een zintuiglijke tuin ontworpen met geurige planten, natuurlijke paden en zachte zit- en speelplekken. Met behulp van nudging en inzichten uit de omgevingspsychologie is de inrichting bewust afgestemd op kinderen die behoefte hebben aan rust. Door hergebruik van materialen en een groen ontwerp met o.a. lavendel, vlinderstruiken en duurzame 'Silvery Delights' is een inclusieve, meiden speelplek ontstaan die de buurt opnieuw verbindt.

Parken waar mens, natuur en gemeenschap samenkomen

In een wereld die steeds sneller en drukker wordt, zijn parken niet zomaar stukjes groen. Hier ontmoeten mensen elkaar, ademt de natuur door in het stedelijk weefsel, en ontstaat ruimte voor rust én levendigheid.

Een oase voor verbinding
In de hectiek van de stad bieden parken een plek om op adem te komen. Maar meer nog: ze vormen een gedeelde ruimte waar vrienden elkaar ontmoeten, generaties samenkomen en culturen elkaar kruisen. Een goed park is laagdrempelig toegankelijk en nodigt uit tot spontane interactie. Niet alleen door zijn ligging, maar vooral door zijn opbouw: met bankjes die gesprek stimuleren, grasvelden waar mensen samenkomen, en wandelpaden.

Ruimte voor wild én structuur
De sterkste parken zijn hybride: ze bieden strakke, toegankelijke delen voor sport en sociale activiteiten, maar ook wilder begroeide zones voor ontdekking, rust en speelse verkenning. Juist deze afwisseling maakt het park aantrekkelijk voor jong en oud, voor individuen én groepen.

Gezondheid als gemeenschappelijk goed
Het positieve effect van natuur op gezondheid is inmiddels goed onderbouwd – zowel fysiek als mentaal. Toegang tot groen is daarmee geen luxe, maar een basisvoorwaarde voor een gezonde samenleving. Parken die uitnodigen tot bewegen en ontspannen helpen ons samen gezonder ouder worden. Schaduwrijke paden, grasvelden voor picknicks, veilige speelzones: het zijn stuk voor stuk ingrepen met sociale, gezondheids én ecologische waarde.

De stad als netwerk van verbonden plekken
Een groot stadspark is waardevol, maar minstens zo belangrijk zijn de kleine schakels in het stedelijk ecosysteem: de pocketparks, binnentuinen, groene doorsteken, stoepgroen en buurtpleinen. Denk aan een mini-parkje op een vergeten straathoek waar buurtbewoners kruiden kunnen oogsten, een eigen plek waar meiden zich veilig en welkom voelen, of een bankje waar ouderen elkaar ontmoeten in de zon. Dit soort initiatieven maken de stad zachter, persoonlijker en veerkrachtiger.

Bijzonderheden
Een park dat voor sterke connecties zorgt heeft ook speciale elementen. Dit kan een bijzondere speeltuin zijn, een kunstwerk, een avontuurlijk wandelpad of een bootcamp circuit.

Basis op orde
Voorwaarde voor een goed park is dat de basis op orde is. Ze zijn schoon, goed onderhouden en veilig. Er zijn speciale plekken waar honden uitgelaten kunnen worden, zodat zij de ruimte hebben maar tegelijkertijd geen overlast veroorzaken. In de parken waar veel mensen picknicken zijn er toiletten en speciale afvalcontainers voor gloeiende BBQ kooltjes.

Laat ons niet alleen mooie parken maken, maar verbonden plekken – waar biodiversiteit, ontmoeting en welzijn in elkaar grijpen. Waar we samen leren, groeien en zorgen. Want in een verbonden stad groeit niet alleen het gras, maar ook de gemeenschap.

The Flying Grass Carpet

team: HUNC & Studio ID Eddy

(verplaatsbaar, iconisch, verwondering, pop-up park, uitnodigend voor iedereen)

The Flying Grass Carpet is een uniek, tijdelijk kunstpark dat overal uitgerold kan worden. Het heeft het uiterlijk van een gigantisch Persisch tapijt waarbij het patroon is gemaakt van verschillende soorten en kleuren kunstgras. Het Tapijt brengt mensen samen en nodigt iedereen uit om erop te relaxen, te spelen, te picknicken en diverse evenementen te organiseren. Net zoals in sprookjes reist The Flying Grass Carpet van de ene plaats naar de andere. Zo legt het Tapijt een verbinding tussen mensen en wordt een wereldwijde connectie gecreëerd.

Als The Flying Grass Carpet geland is dan is het ideaal voor allerlei evenementen. Net zoals in gewone parken kan je erop luieren of met een paar vrienden voetballen. Maar door zijn aantrekkelijke uiterlijk is het helemaal perfect voor speciale gelegenheden. Je kan er bijvoorbeeld een geweldige gezamelijke picknick, muziekoptredens, kunstperformances en shows op organiseren.

Djakartaterras

Locatie: Djakartaterras, Amsterdam
team: HUNC & Eric Douma Landschapsarchitectuur
in opdracht van: Betonrestore BV
hoofdopdrachtgever: Eigen Haard.

De bewoners van het Djakartaterras hebben een nieuwe gezamenlijke binnentuin gekregen. Ze wonen op een uitzonderlijke plek; bovenop een supermarkt. Het dak van de supermarkt is het terras van de bewoners.
Het groen staat dus in bakken. Centraal op het terras staan 2 grote groenbakken. De bakken hebben een rand van geglazuurde diepblauwe bakstenen. In de bakken staan blauwe sculpturen waarlangs klimplanten groeien.
De verharding bestaat uit lichte en donkere stroken. De bewoners aan het terras hebben een eigen terrasje. Deze wordt omzoomd door een rij plantenbakken.

Flocci

team: HUNC & Studio ID Eddy

Flocci tovert kale stenige plekken om tot prettige groene plekken. Het is opgebouwd uit modules die op allerlei manieren aan elkaar geschakeld kunnen worden. Het resultaat is een poëtisch ontwerp dat de stad verrijkt met groene (ontmoetings)plekken. De Flocci's zijn gemaakt van lokaal gerecycled plastic. De grondstof is Nederlands huishoudafval. Hiermee worden modulaire bakken ge-3D-print. Zo wordt afval ingezet tegen de klimaatproblemen in de stad. In de module is een onderlaag geprint die ervoor zorgt dat er bij hevige regenval water opgeslagen kan worden en bij droogte er nog water beschikbaar is voor de planten.

NL Greenlabel A*

A B C D E F G

Sumatrakade

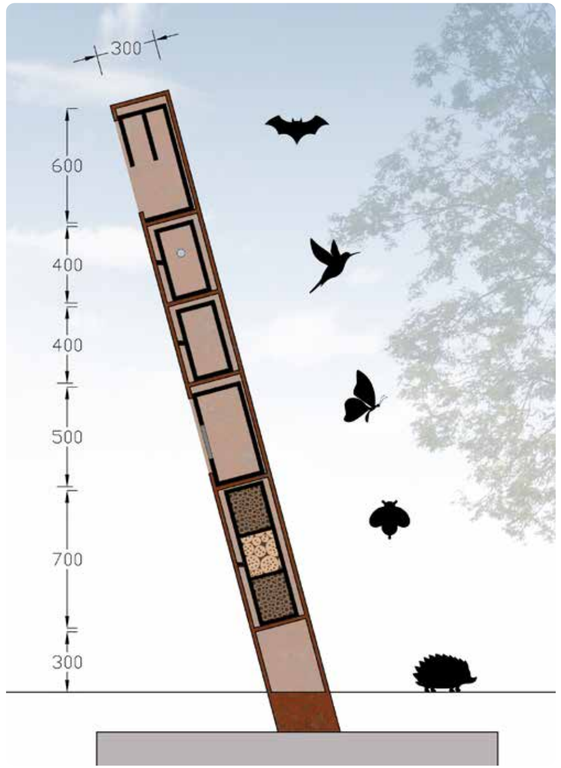
locatie: Sumatrakade, Amsterdam
team: HUNC en Eric Douma Landschapsarchitectuur
in opdracht van: Betonrestore BV
hoofdopdrachtgever: Eigen Haard.
hovenier: van der Tol

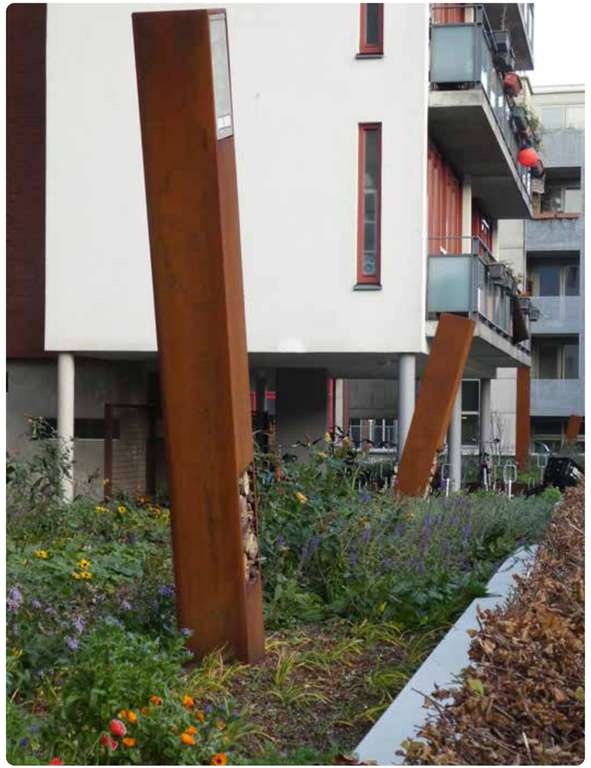
Vanwege onderhoud aan de er onderliggende parkeergaragedak moesten de groenstrook en de terrassen heringericht worden. De woningen hebben een terras gekregen met ingestrooide gietasfalt. Tussen de woningen is een erfafscheiding van cortenstaal geplaatst, waar planten doorheen kunnen groeien. Aansluitend aan de terrassen staan groenbakken. Ze hebben een cortenstalen rand. De warme oranje bruine tint kleurt bij het kleurenpalet van de woningen. In de groenbakken staan cortenstalen staven. Deze zijn gevuld met vogel/ en vleermuisnestkasten en instectenhotels. Om ervoor te zorgen dat de dieren er prettig wonen zijn er in de groenbakken planten gepland met een aansluitende bloei.

Verbonden buurten

Een goede buurt is een levend netwerk van mensen, plekken, verhalen en ecosystemen. Een verbonden buurt nodigt uit tot contact, biedt ruimte voor diversiteit, laat natuur en mens in elkaar grijpen, en draagt zo bij aan een stad waar mensen zich gezien, gezond en thuis voelen.

Ruimte voor verschil en verbinding
Een sterke buurt biedt plek aan verschillende levensfases, leefstijlen en achtergronden. Ouderen, gezinnen, jongeren en alleenstaanden hebben uiteenlopende behoeften – juist daarom is het essentieel om buurten zo in te richten dat verscheidenheid niet leidt tot fragmentatie, maar tot een verbonden leefgemeenschap.

.

Connectie tussen publieke en privé ruimte
Bewoners die zich verbonden voelen met hun omgeving, zorgen er ook beter voor. Deze verbondenheid ontstaat juist in de overgangsruimte tussen privé en publiek. De ruimte voor de voordeur. Door ruimte te bieden aan deze informele zones en bewoners deze zich te laten toe-eigenen versterkt het gevoel van eigenaarschap, maar ook de sociale cohesie in de wijk.

Bomen als sociale en ecologische ankers
Een buurt met volwassen bomen ademt rust en stabiliteit. Maar bomen zijn meer dan ornamenten: ze koelen de stad, filteren fijnstof, vangen water op en bieden leefruimte voor vogels en insecten. Ze dragen bij aan het welzijn van bewoners. Bomen geven ook een indicatie van hoe oud de wijk is. Straten met hoge, oude bomen geven een gevoel van stabiliteit, van wijken waar mensen al lang wonen en waar het veilig is.

Het buurtkarakter als gedeeld verhaal
Elke buurt vertelt een verhaal – gevormd door de architectuur, de openbare ruimte én door de mensen die er wonen. Een verbonden buurt is niet generiek, maar bouwt voort op haar geschiedenis, landschap en gemeenschapsstructuur. Lokale identiteit vormt de basis voor eigenaarschap, ontmoeting en samenwerking.

Buurt als knooppunt
Goede buurten staan niet op zichzelf, maar zijn onderdeel van een groter geheel. Denk aan groene netwerken die buurten verbinden via wandel- en fietsroutes, maar ook aan netwerken van zorg, educatie en cultuur. Door vanuit een ecosysteemvisie te denken – waarin sociale, ecologische en fysieke structuren met elkaar verweven zijn – ontstaat een robuuste, toekomstbestendige stad.

Van stoep tot speelplek: de loopbare buurt
Een verbonden buurt is er één waarin je te voet verbonden bent met je dagelijks leven. Brede, groene trottoirs waar je elkaar ontmoet, veilige oversteekplaatsen, speelplekken, routes die je uitnodigen tot een ommetje of een praatje. Dit stimuleert gezondheid, vermindert autoverkeer en maakt kinderen weerbaarder en zelfstandiger. Het versterkt bovendien de spontane sociale ontmoetingen die zo bepalend zijn voor de levendigheid van een wijk.

De basis als fundament
Schoon, veilig en goed onderhouden – dat is de basis. Snelle reparaties, toegankelijke zorg, bereikbare scholen en duurzame mobiliteit maken dat mensen zich serieus genomen voelen. En wanneer de stedelijke infrastructuur rekening houdt met sociale en ecologische systemen, ontstaan buurten die niet alleen functioneren – maar floreren.

tips and tricks

Geef bewoners invloed op de overgangsruimte tussen huis en straat. Een brede stoep, geveltuin of bankje maakt het verschil. Sommige mensen willen hun eigen invulling geven – een minituintje, een kunstwerkje, een zitplek. Anderen laten de ruimte met rust. Juist deze gelaagdheid maakt het straatbeeld levendig en menselijk. Het stimuleert verbinding – met elkaar én met de plek zelf.

Boomkensdiep

locatie: Capelle a/d IJssel
Team HUNC & Eric Douma
opdrachtgever: Havensteder

Voor de herinrichting van Boomkensdiep hebben we ervoor gekozen om zoveel mogelijk planten in de stenige omgeving te plaatsen, want groen draagt bij aan een gevoel van geluk en is een zeer belangrijke factor in de waardering voor een plek.

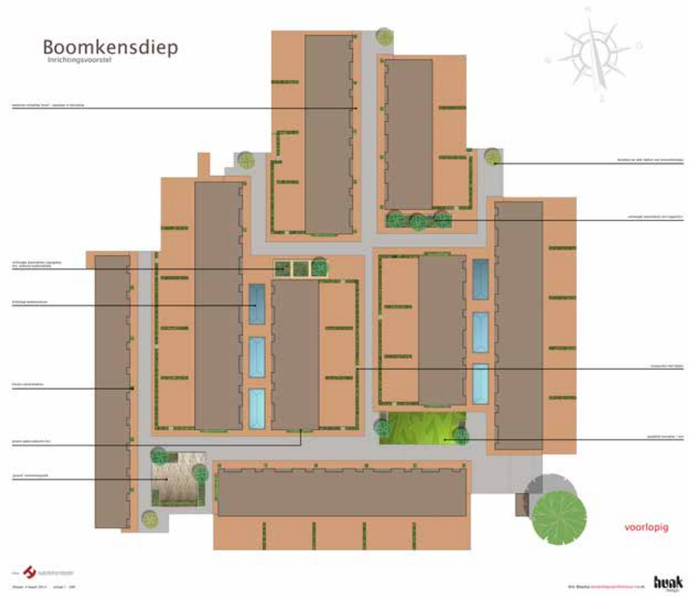
Aangezien de woningen op een dak van het er onder gelegen winkelcentrum staan kunnen ze geen echte tuinen krijgen. Om toch een volle groen ervaring te creëren hebben we groen sculpturen en hekken ontworpen.

oude situatie

De betrokkenheid van de bewoners wordt vergroot door de vloertegels die in twee tinten rood zijn neergelegd. Direct voor de huizen hebben de tegels een warmere roodtint en de bewoners worden op deze subtiele manier uitgenodigd om deze strook zelf te gebruiken en een identiteit te geven. Hier kunnen de bewoners met plantepotten en bankjes hun wijk gezellig maken.

nieuwe situatie

Place-making/testing

De efficiënte stad
Sinds de paardentram zijn we niet meer afhankelijk van onze eigen benenwagen. We gaan steeds sneller van de ene plek naar de andere. Deze versnelling voedt de wens om nog sneller door de stad heen te kunnen. De elektrische trams volgden de paardentrams op, auto´s vervingen koetsen. Stedenbouwers ontwierpen vervolgens steden die voortdurend effectiever werden, weg met smalle straatjes en maak ruimte voor auto's.

Hoe sneller je gaat, hoe kleiner het contact met de omgeving is. Sterker nog, stedenbouwers ontwierpen openbare ruimtes die voor zo min mogelijk contact zorgen. Je gaat er snel doorheen, want ja, anders houd je de boel alleen maar op. Alleen, snel ergens kunnen komen is geen zaligmakende kwaliteit. We hebben ook behoefte aan goede plekken om te verblijven. Place-making maakt van ruimtes weer plekken. Het herstelt de band tussen stedelingen en hun stad.

Plek versus ruimte
Geleidelijk aan veranderde een groot deel van de stad in een doorgangsruimte. Auto's domineren de straten en gebouwen hebben gladde gevels waar je alleen langs kan snellen. Vroegere stedenbouwers verwachtten niet dat dit problemen zou opleveren. Ze waren immers bezig met de stad in hun ogen te perfectioneren. Alleen voelt niemand zich betrokken bij doorgangsruimtes. Verloedering en een gevoel van onveiligheid liggen dan op de loer. De cohesie van een stad ontrafelt.

Waar de stad puur is ingericht op een goede circulatie voelt het aan als 'ruimte' en waar ze is ingericht om te verblijven als 'plek'. Het zijn de plekken die zorgen voor de identiteit van de stad. Door op bepaalde punten in de stad weer de gelegenheid te geven om meer te slenteren, gekke dingen tegen te komen en een praatje aan te knopen met andere voorbijgangers, ontstaan er plekken en wordt de stad aangenamer.

Plekken creëren
Buurtbewoners zijn de ervaringsdeskundigen van de wijk. Zij weten het beste welke stukken van de wijk waardevol zijn. Ze weten waar je prettig in het zonnetje kan zitten en een praatje kan aanknopen met een buur. Ze weten waar kinderen graag spelen, maar dat er bijvoorbeeld nog een bankje nodig is voor de ouders. Ze weten welke plekken nu niet prettig aanvoelen en die met planten of vrolijke muurschilderingen meteen opknappen. De buurtbewoners komen met voorstellen voor verbeteringen. Het voordeel hiervan is dat de ingrepen door de buurt worden omarmt. Een ander voordeel is dat het niet door een bureaucratische mallemolen heen hoeft. Ideeën kunnen snel worden uitgewerkt. Het enthousiasme bij de buurtbewoners blijft levendig. Verbeteringen vanuit de overheid duren soms jaren, tegen de tijd dat iets gerealiseerd wordt, zijn vaak veel bewoners al verhuisd. Dus het enthousiasme voor en geloof in het project zijn dan weggeëbd. Door bewoners zelf invloed op hun wijk te geven, komen verbeteringen eerder. Place-making kent nog een voordeel. De ingrepen kunnen tijdelijk zijn. Dat betekent dat de ingrepen aanpasbaar zijn en verbetering voortdurend mogelijk is. Het zithoekje kan binnen een week gezelliger worden gemaakt door een tafeltje en wat plantenpotten erbij te zetten. Als het vanuit de gemeente moet komen, kan je soms 40 jaar wachten totdat dat stadsdeel weer aan de beurt is. En dan zal de focus nog steeds voornamelijk op efficiëntie en hufterproof liggen.

Nieuwe identiteit
Het is belangrijk dat mensen zich betrokken voelen bij hun stad, dat de stad een identiteit heeft en dat er plekken zijn waar mensen het karakter van de stad kunnen ervaren. Door maatschappelijke verschuivingen veranderen wijken van samenstelling. Zowel immigratie als gentrificatie zorgen ervoor dat nieuwe bewoners een band moeten opbouwen met de wijk en elkaar. Ook zijn er nieuwbouwwijken waar iedereen nieuw is. De buurtbewoners kennen elkaar in het begin nog niet, ze voelen een afstand tot elkaar. Place-making helpt om contact te leggen en een betrokkenheid met hun wijk op te bouwen. Buurtlunches, volkomen onbegrijpelijke kunst(performances) en gezamenlijke moestuinen geven de gelegenheid om een spontaan praatje met elkaar aan te knopen. Tegelijkertijd verlevendigen ze de buurt.

Drempel
Er zijn bewoners die door onmacht en overmacht zich niet betrokken voelen bij de wijk. Ze zijn bijvoorbeeld door de woningnood in deze wijk beland. Het gewenste huis staat ergens anders, maar noodgedwongen wonen ze hier. Anderen hebben zulke problemen, financieel of emotioneel, dat ze letterlijk niet de energie hebben om contact te leggen met buurtbewoners en zich voor de wijk in te zetten. De drempel om aan placemaking te doen is voor hen te hoog. Wijken waar relatief veel mensen wonen met deze problemen, moeten we niet aan hun lot overlaten. Hier moet de stad zelf de technieken van place-making toepassen. Want juist hier is het belangrijk dat ze zich betrokken voelen bij de wijk, omdat verloedering snel in zo'n wijk toeslaat en zich als een olievlek verspreidt. Als je al problemen hebt en je leefomgeving straalt ook nog eens negativiteit uit, dan wordt het gevoel van uitzichtloosheid snel overweldigend. Hier werkt place-making niet meer, maar moet je overstappen op place-testing.

Place-testing
Bij place-testing nemen niet meer de bewoners het initiatief, maar de gemeente, een woningbouwvereniging of een andere betrokken partij. Bewoners worden uitgenodigd om mee te doen, maar het initiatief gaat ook gewoon door als ze zich niet inzetten. In de wijk worden tijdelijke bankjes, planten of kunstwerken neergezet. Er zijn performances door kunstenaars, optredens door muzikanten en tal van andere evenementen. De place-making technieken worden ingezet om de buurt levendiger te maken. Verschil met place-making is dat er met placetesting van alles uitgeprobeerd kan worden in de wijk, met als doel om in de toekomst permanente veranderingen door te voeren. Het is een zichzelf versterkend systeem. Het laat zien wat werkt. Wat niet werkt kan net zo lang aangepast worden totdat het wel werkt. Voor veel buurtbewoners is het moeilijk om te bedenken wat er allemaal mogelijk is in hun wijk, ze zijn geen doorgewinterde ontwerpers die snel hun ideeën kunnen omzetten in beelden. Place-testing geeft bewoners een groter begrip van wat er mogelijk is in hun wijk. Ook verlaagt het de drempel voor buurtbewoners om mee te doen. Daar vanuit kan, als daar behoefte aan is, de overstap gemaakt worden naar place-making.

De vertraagde sociale stad
Het doel is om steden te creëren waar mensen liefdevol vertragen. Ze reageren op hun stad en op elkaar. Ze komen samen, dat kan zijn om een praatje met elkaar te maken of om gezamenlijk de buurt te verbeteren. Ze voelen zich verbonden met hun stad en zullen hun stad omarmen. Dus niet meer alleen maar snel, snel, snel. In een veerkrachtige stad kunnen mensen met verschillende snelheden bewegen. Om snel op een afspraak te komen of om lekker door de stad te slenteren. In een vertraagde sociale stad worden zaken doeltreffend geregeld, maar is het ook mogelijk om een band op te bouwen met je buurt.

Voordelen van Place-making
- zorgt voor gevoel van bij de wijk horen
- verbetert leefklimaat van de bewoners
- zorgt voor vriendschappen onder buren
- is snel toepasbaar
- is veranderbaar
- met kleine middelen een groot resultaat
- tijdelijk

Voordelen van Place-testing
- alle bovenstaande punten
- toepasbaar als bewoners niet de kans hebben om samen te place-maken
- toepasbaar op plekken waar meer mensen komen dan alleen directe buren.
- geeft buurtbewoners snel een positieve beleving in hun wijk
- brengt buurtbewoners bij elkaar, die er anders niet de energie voor hebben
- laat gemeentes en woningbouwverenin gen snel projecten realiseren
- is meetbaar, en resultaten zijn bruikbaar bruikt voor gerichte aanpassingen
- kleinere afstand tussen tekentafel en wijk
- ligt niet voor de aankomende 40 jaar vast, maar is flexibel, zodat het optimaal aan de wijk aangepast kan worden
- kan snel de speelmogelijkheden van kinderen verbeteren
- zorgt voor positieve belevenissen in de wijk

Fuculogo's

(popup, speels, modulair, tijdelijk, uitnodigend voor alle leeftijden)

De Fuguloco's zijn modulaire zitelementen die in één koffer passen – perfect voor eendaagse pop-ups die een plein of straat in no-time transformeren. Gemaakt van hergebruikte stuwagezakken en gevuld met lucht vormen ze comfortabele, veerkrachtige ziteilanden die uitnodigen tot spelen, loungen en ontmoeten. In speelse patronen geplaatst – als lange sliert, kantachtig raster of kleurrijk veld – zorgen ze voor instant placemaking en vrolijkheid. Zowel kinderen als volwassenen worden verleid tot interactie, ontspanning en verwondering. De Fuguloco's toverden al talloze plekken om, van Rotterdamse straten tot festivals in Valencia.

Visserij plein

Locatie: Visserijplein Rotterdam
opdrachtgever: Frisse Vis & Gemeente Rotterdam

Laag voor laag veranderde het grauwe Rotterdamse Visserijplein. Geinspireerd op de naam en geschiedenis van het plein, heeft HUNC een ontwerp gemaakt voor een continue veranderend schilderij.

Twee keer per week, na de markt, komen kleine wagentjes met roterende staalborstels het plein reinigen. Deze borstels verwijderen ook geleidelijk aan de verf van het Visserijplein. En dat is precies wat we willen. Als de eerste laag begint te vervagen wordt een nieuwe laag aangebracht. En als die vervaagt komt er weer een laag bij. Daarnaast staan er verplaatsbare grote dobbers op het plein, waar buurtbewoners gezellig op kunnen zitten. Zo is het Visserijplein veranderd in een bewegend waterschilderij.

Noordplein

locatie: Noordplein, Rotterdam
mogelijk gemaakt door Citylab 010

Noordplein was in de zomer van 2017 een echt familieplein voor ouders en kinderen. Het doel was om Rotterdamse gezinnen gebruik te laten maken van het Noordplein. Hiervoor werden er tijdelijke kunstzinnige speelobjecten en zitplekken gecreëerd die zorgden voor sociale plekken voor zowel de kinderen als de ouders. Deze elementen daagden uit tot spelen en sociaal gedrag. Tegelijkertijd verleidden ze ouders om er te willen verblijven en met vrienden af te spreken.

Place Led Development

Place Led Development is het creëren van stedelijke gebieden waar het fijn is om te zijn. Waar je graag over straat loopt, omdat het er levendig is, omdat de gebouwen een menselijke schaal hebben en omdat het er, als je om je heen kijkt, aantrekkelijk uitziet.

Deze gebieden ontstaan door Placemaking te verweven met Gebieds- en Projectontwikkeling. In het Nederlands wordt Place Led Development vertaald als Gebiedsontwikkeling vanuit Placemaking. Place Led Development zorgt voor van gezonde en gelukkige stedelingen.

De openbare ruimte is de ruggegraat van Place Led Development. Het gaat daarbij verder dan een fraai ingerichte openbare ruimte. Het is de stap van 'ruimte naar plek' en een samenspel tussen de korte en lange termijn. Dit vraagt om nieuwe criteria in gebiedsplannng en om nieuwe instrumenten in het proces van gebiedsontwikkeling.

Place Led Development in de praktijk

concept. Stel een concept op dat naar een grotere context kijkt. Neem hierin op hoe door het gebied gelopen kan worden, waar en hoe kinderen kunnen spelen, hoe het bijdraagt aan het geluk en gezondheid van de bewoners/gebruikers, een verdichting van het gebied en een mix aan functies.
Verrijk het team met betrokken bewoners, placemakers en gedreven vakidioten.

planning. Begin tijdens deze fase met het activeren van de locatie. Met placemaking en placetesting zorg je voor betrokkenheid bij de ontwikkeling en tegelijkertijd krijg je inzicht wat wel en niet werkt in het gebied.

design. Neem de inzichten van de placemaking en placetesting mee in het ontwerp. Richt je op ontwerpen met een menselijke schaal waarbij het belangrijk is om een gebied te ontwerpen dat aantrekkelijk is op ooghoogte. De architectuur moet als onderdeel van de straat worden ontworpen.

ontwikkeling. Placemaking is in deze fase het middel om de buurt te verbinden. Dit levert een betere verkoopwaarde en een snellere ontwikkeling op.Vier elke mijlpaal!

management. Place Led Development is een voortdurend proces. Placemaking wordt dus na de oplevering voortgezet. Zo blijft er ingezet worden op waardecreatie in het gebied

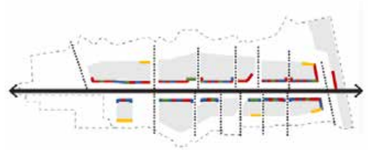

ENTREE Zoetermeer

locatie: Zoetermeer
Team HUNC, STIPO en Mooi lost op
opdrachgever: gemeente Zoetermeer

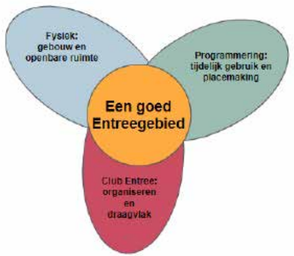
In Zoetermeer komt een nieuwe woonwijk; De Entree. Dit wordt de eerste binnenstedelijke transformatie van Zoetermeer. Een bebouwd bedrijventerrein wordt getransformeerd tot hoogstedelijke woonwijk.

De gemeente Zoetermeer heeft opdracht gegeven om een Place Led Development strategie te ontwikkelen voor de transformatietijd, een organisatiestructuur op te zetten voor de uitvoer en een plintenstrategie neer te zetten voor wanneer de wijk wordt gerealiseerd

plintenstrategie

Organisatiestructuur

Club Entree

Sportrondje

tijdelijk Afrikapad

Heel mooi, maar in deze buurt?

Dinsdagochtend, eind mei. Een achterstandswijk in Rotterdam. Het is nog wat koud en het grijze weer maakt het plein nog grauwer dan normaal. Het is een spannende ochtend. We zijn in een initiatief gestapt om dit plein aantrekkelijk te maken voor de buurtbewoners. De eerste verflaag van ons tijdelijke ontwerp wordt aangebracht. Dit moment is altijd speciaal. Een idee dat eerst in je hoofd zat, op de computer is uitgewerkt, is realiteit geworden. Je kan door en over je eigen ontwerp heen lopen. Het is tastbaar geworden.

In de loop van de ochtend komt er wat meer volk op het plein. Mensen kijken nieuwsgierig naar de knalblauwe lijnen die net zijn aangebracht. Het is intussen wat warmer geworden. Voorbijgangers knopen een praatje met me aan. Enthousiast over het resultaat raak ik met allerlei buurtbewoners in gesprek. Tijdens één van deze gesprekjes komt er een opmerking voorbij die me erg verbaast en me vervolgens dagen aan het denken zet. Een buurtbewoner zegt namelijk: “Heel erg mooi, maar wel duur hè.”

Het is niet de eerste keer dat ik zo’n opmerking hoor. Bij een eerder project kwam ik een soortgelijke reactie tegen. Buurtbewoners hadden, in een eveneens minder welgestelde wijk, het initiatief genomen om meiden uit de wijk een eigen plek te geven. Samen met een landschapsarchitect was ons bureau gevraagd een ontwerp te maken. Eén buurtbewoonster had de taak op zich genomen om uit verschillende potjes geld bij elkaar te sprokkelen. Op een gegeven moment was nog 4.000 euro nodig voor een extra toevoeging. Voor projecten in de openbare ruimte een klein bedrag. Alleen de buurtbewoonster weigerde dit bedrag aan te vragen. Omdat er zulke arme mensen in de buurt wonen, gezinnen voor wie 4.000 euro een enorm bedrag is, had ze het gevoel dat ze dit geld niet aan de buurtbewoners kon verantwoorden.

Deze reacties zijn begrijpelijk en absoluut sympatiek bedoeld. Maar tegelijkertijd zijn ze gevaarlijk giftig. Want wat nou als we deze gedachtengang zouden omdraaien. Dat zou betekenen dat alleen in buurten met veel rijke bewoners met ruime budgetten gewerkt mag worden. Stel je eens voor als dat de praktijk zou zijn. Het signaal naar mensen en vooral kinderen in de armere wijken wordt dan: Jullie zijn het niet waard om te wonen in een goede, prettige en gezonde wijk.

Het is belangrijk juist in de wijken waar mensen het zwaar hebben te investeren in een goede openbare ruimte. Want hoe uitzichtloos wordt anders je leven als je bovenop je zorgen ook nog eens in een grauwe omgeving leeft.

Ik twijfel er niet aan dat de meeste gemeentemedewerkers en ontwerpers volkomen doordrongen zijn van het nut van een goede openbare ruimte. Maar hoe zorg je ervoor dat buurtbewoners ook voelen dat ze het waard zijn om in een fijne wijk te wonen. Natuurlijk door in gesprek te gaan en aantrekkelijke ontwerpen te blijven maken. Toch ben ik er nog niet helemaal uit. Het sentiment zit namelijk zo diep, dat

ik vermoed dat er meer nodig is.

Gelukkig hoorden we die dag ook nog een andere spontane reactie die ons deed smelten.
Terwijl we later op de middag foto’s van het plein aan het maken waren vanaf de 8ste verdieping van een naastgelegen flat hoorde we een klein meisje enthousiast tegen haar vader zeggen: Kijk papa, vanaf hier ziet het er nog mooier uit!”. Het is zo waardevol dat dit meisje weet en voelt dat schoonheid er ook voor haar is.

Dit artikel is verschenen op
www.childinthecity.org

Samen groen doen:

de kracht van een gemeenschappelijke buurttuin

Een buurttuin is meer dan alleen een groen stukje in de wijk. Het is een plek waar buren elkaar ontmoeten, samenwerken en samen genieten. Uit onderzoek blijkt dat gemeenschappelijke groenvoorzieningen zorgen voor meer sociale cohesie: buren leren elkaar kennen en voelen zich meer betrokken bij hun omgeving. Bovendien wordt een buurttuin die samen is opgezet en onderhouden, ook vaker echt gebruikt. Dit draagt bij aan de fysieke én mentale gezondheid van bewoners: tuinieren ontspant, bewegen in de buitenlucht is gezond en contact met anderen vermindert eenzaamheid.
Maar hoe begin je eigenlijk aan zo'n buurttuin? Hieronder vind je een praktisch stappenplan om samen met bewoners een succesvolle buurttuin op te zetten.

Stap 1: Ophalen van ideeën
Organiseer een bewonersbijeenkomst of start met een korte enquête. Vraag bewoners wat zij graag zouden willen. Willen sommigen een eigen moestuintje, terwijl anderen liever één groot, gezamenlijk tuinperceel delen? Zijn er voorkeuren voor bloemen en sierplanten of ligt de nadruk op eetbare gewassen? Wat willen kinderen graag – een zandbak, klimbomen of een huttenhoek? En hoe kunnen ouderen zich thuis voelen in de tuin – met zitbankjes, een jeu de boulesbaan of juist rustgevende plekjes met schaduw?

Stap 2: Gezamenlijk een plan maken
Op basis van de opgehaalde wensen kan een eerste ontwerp gemaakt worden. Betrek bewoners hierbij actief: organiseer een ontwerpsessie met schetsen, voorbeeldbeelden en modellen. Bepaal samen welke elementen prioriteit hebben en welke onderdelen op een later moment kunnen worden toegevoegd. Denk ook aan praktische zaken zoals waterpunten, compostbakken of opslag voor tuingereedschap.

Stap 3: Realistische planning en goede communicatie
Een buurttuin aanleggen kost tijd. De ruimte kan tijdelijk modderig zijn, er kan bouwmateriaal liggen en er wordt gewerkt met machines. Het is daarom belangrijk om vooraf met bewoners duidelijke afspraken te maken over de planning en communicatie. Wat gebeurt wanneer? Waar komt tijdelijk overlast van? En wie is aanspreekpunt bij vragen?

Stap 4: Fasegewijze uitvoering
Door de tuin in kleine fasen aan te leggen blijft het overzichtelijk en blijft er steeds beweging in het project. Begin bijvoorbeeld met het aanleggen van een pad of de bouw van een eerste plantenbak. Daarna kan een speeltoestel volgen, vervolgens een kruidentuin of zitplek. Iedere fase is een mijlpaal – en biedt meteen een mooi moment om samen stil te staan bij wat er bereikt is.

Stap 5: Vier het samen!
Gebruik iedere oplevering van een fase als aanleiding voor een klein buurtfeest. Nodig buren uit voor een kopje koffie, een gezamenlijke lunch of een feestelijke opening van het nieuwe deel. Zo blijft het project levend en worden bewoners telkens opnieuw betrokken en verbonden.

Niet iedereen doet mee – en dat is oké
Belangrijk is ook het besef dat niet alle buren actief mee kunnen (of willen) doen. Niet iedereen heeft dezelfde energie, interesse of tijd. Sommige bewoners willen vooral prettig wonen in een groene omgeving zonder daar zelf verantwoordelijk voor te zijn. Ook deze bewoners hebben recht op hun mening en op een fijne, goed onderhouden buurttuin. Een succesvolle buurttuin biedt ruimte aan alle vormen van betrokkenheid: van fanatieke moestuiniers tot stille genieters.

Een buurttuin groeit samen met de buurt
Een buurttuin is nooit "af". Het is een plek die mee verandert met de wensen van de bewoners en waarin steeds opnieuw iets kan bloeien – letterlijk en figuurlijk. Door samen te ontwerpen, te bouwen en te vieren, ontstaat niet alleen een groenere wijk, maar ook een sterkere gemeenschap.

De Gaarde

locatie: De Gaarde Den Haag
in opdracht van: Haag Wonen
Producent: Rigro

In opdracht van Haag Wonen ontwierpen we samen met bewoners van vijf portiekflats in Den Haag Zuidwest een collectieve buurttuin en multifunctionele trappetjes. De trappetjes verbinden niet alleen de flats met de tuin, maar nodigen ook uit tot ontmoeting: je kunt erop zitten, planten op zetten of een vogelhuisje aanhangen. Door intensieve participatie ontstond een tuinontwerp dat bewoners echt als hun eigen plek ervaren. Dit project toont onze ervaring met sociaal-ruimtelijk ontwerp in Den Haag Zuidwest, én onze kracht in het vertalen van individuele bewonerswensen naar gedeelde groene plekken die de buurt verbinden.

Human Urban Nature Connected

Bart Cardinaal & Nadine Roos

www.hunc.eu
contact@hunc.eu

Harddraverstraat 30a
3033 XL Rotterdam

06-47792788